

NOTITIE

Datum : 07-03-2025

Voor : Ministerie LVVN & EZK

Van : Yves Marsé (Adviseur Markt)

Betreft : Consultatie gedragscode bestendig beheer en onderhoud

Aantal pagina's : 4

Algemene reactie:

De Vereniging van Waterbouwers heeft met teleurstelling kennisgenomen van voorliggende gedragscode.

Allereerst betreuren wij het dat onze leden in het voortraject niet inhoudelijk zijn betrokken bij de inhoud van deze gedragscode. Zoals ook in eerdere brief met collega branches Cumela en VHG van 29 november is aangegeven heeft dat gezorgd voor behoorlijk wat commotie en onrust in de sector.

Naast wat verhelderende vragen blijkt uit voorliggende gedragscode dat deze zorgen terecht zijn. In meer of mindere mate staan er namelijk nieuwe regels in die onze beheer en onderhoudsactiviteiten (met name baggeren) belemmeren. Met negatieve consequenties voor natuur en financiën tot gevolg.

Daarom het dringende verzoek om onderstaande passages te verduidelijken dan wel aan te passen, zodat de continuïteit van werk en een bestendig beheer en onderhoud voor de waterschappen gewaarborgd blijft.

Reacties per passage/pagina:

Op bladzijde 2:

In het document "Gedragscode Soortenbescherming voor de Unie van Waterschappen" valt op dat op bladzijde 2 een bullit doorgestreept lijkt te zijn. Dit wekt de indruk dat er geen ruimte is voor maatwerk. Het woord maatwerk komt verder niet voor in het document, wat vragen oproept over de relevantie van deze passage.

Reactie: Als er daadwerkelijk geen ruimte is voor maatwerk, kan dit problematisch zijn bij het uitvoeren van werkzaamheden zoals baggeren tijdens het broedseizoen of andere waterschapsactiviteiten. Op basis van waarnemingen en onderzoek is aannemelijk dat de aanwezigheid van fauna vaak groot zal zijn, waardoor werkzaamheden gebonden zullen zijn aan vaste periodes.

Op bladzijde 12:

"Daarnaast volgt uit de toelichting dat ook nieuwe vormen van beheer of onderhoud, intensivering van beheer of onderhoud qua omvang of frequentie en het gebruik van nieuwe technieken in het kader van

beheer of onderhoud niet zijn aan te merken als bestendig maar als ruimtelijke ingrepen of ontwikkeling moeten worden gezien.”

Reactie: Deze passage kan innovatie belemmeren!

Op bladzijde 14 -15:

“Voor de activiteiten beschreven in deze gedragscode gelden de volgende wettelijke belangen per categorie beschermde soorten:

Uitsluitend bij andere soorten staat:

In het kader van bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, wegen, bermen.”

Reactie: Dit betekent dat bestendig beheren niet mogelijk is bij aanwezigheid van vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten. Dit geeft een substantiële belemmering in de uitvoering terwijl uitvoering met het in acht houden van maatregelen gewoon mogelijk is zoals in de tabel weergegeven als: tenzij het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Indien geen toevoeging plaatsvindt ben ik bang dat dit een achterstand op beheerwerkzaamheden zou kunnen opleveren, of dat de discussie wordt aangewakkerd of er al dan niet sprake is van belang voor de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

In de tabel bij soorten habitatrichtlijn staan bij opzettelijk verstoren niet bij: tenzij het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort. Deze toevoeging is wel wenselijk omdat niet duidelijk wordt omschreven wanneer je een soort verstoord.

Op bladzijde 19:

“Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud is een onderbouwing nodig van het ontbreken van andere bevredigende oplossingen (de zogenoemde alternatievenafweging).”

Reactie: De benoemde alternatieve werkwijze druist wellicht in tegen de op pagina 12 benoemde nieuwe technieken

Alternatieve planning moet je over de totaal opgave van Nederland zien waarin jaarrond werken een must is om de opgave te realiseren met behoud van aanwezige ecologie. Verzwaring in beperkte uitvoeringsperiode leidt immers voor bepaalde soorten tot nadelige gevolgen. Ook wordt het investeringsperspectief voor opdrachtnemers belemmerd waardoor duurzaamheidsambities onder druk komen te staan. Met name de opmerking (potentieel) aanwezige soorten werkt belemmerd daar aanwezigheid hiermee niet is aangetoond.

Op bladzijde 23:

“Het waterschap zorgt voor inzicht in het voorkomen van de beschermde soorten waarvoor het waterschap gezien de verspreiding en afhankelijkheid van het water(beheer)-systeem een bijzondere verantwoordelijkheid heeft.”

Reactie: Hiertoe wordt veelal een gebiedsdekkende inventarisatie gebruikt in plaats van een projectspecifiek onderzoek. Dit geeft beperkingen in de uitvoering omdat ergens binnen het beheersgebied wellicht een beschermde soort zou kunnen voorkomen, terwijl deze binnen het projectgebied niet te verwachten is. Wellicht is het beter een project specifiek onderzoek te verplichten aan waterschappen. Wordt in 3.4.1 benoemd als: Voor het verrichten van activiteiten zorgt een waterschap ten behoeve van zijn beheer- en onderhoudsplannen en voor de daarop gebaseerde bestekken voor een voldoende dekkend en actueel inzicht in de aanwezigheid van juridisch beschermde soorten in en rond het object van de werkzaamheden.

Op bladzijde 24:

“Onderzoeksgegevens zijn maximaal 3 jaar geldig”

Reactie: Worden gemelde waarnemingen op NDFF na 3 jaar verwijderd?

Op bladzijde 47:

“Geen werkzaamheden bij watertemperaturen onder de 5 en boven de 20 graden Celsius.”

Reactie: Als de voorkeursperiode september-oktober wordt aangehouden, worden de vereiste watertemperaturen snel bereikt. Bij uitloop tot december is een temperatuur onder 5°C realistisch. Onduidelijk blijft op welke diepte deze temperatuur moet worden gemeten, wat tot wezenlijke verschillen leidt. De aangepaste temperatuurgrenzen verkorten het baggerseizoen verder, waardoor jaarrond baggeren lastig wordt. Het hanteren van de oude temperatuurgrenzen zou zowel voor waterschappen als de aannemerij voordelig zijn.

Op bladzijde 61:

“Grootschalig incidenteel of achterstallig onderhoud”

Reactie: Wat is hiervoor de maatstaf?

Op bladzijde 63-64:

“Minimaal 25% van de vegetatie in het natte profiel en minimaal 25% van de waterbodem dient te worden gespaard.”

Reactie: Geldt dit op watervakniveau of op peilgebiedniveau? Binnen een peilgebied zijn voldoende vluchtmogelijkheden zodat waterschappen hun watergangen in één werkgang kunnen baggeren zonder delen over te slaan binnen het doorstroomprofiel. Wellicht dient dan niet actief geschouwd te worden binnen een peilgebied in het jaar dat het waterschap dit peilgebied baggert.

Op bladzijde 64:

“Er vinden geen werkzaamheden plaats bij watertemperaturen onder de 5 en boven de 20 graden Celcius’.”

Reactie: Deze watertemperaturen worden relatief snel bereikt. Bovendien fluctueert de watertemperatuur gedurende de dag. Onduidelijk is op welke tijdstip de watertemperatuur gemeten dient te worden en op

welke diepte ten opzichte van het waterpeil (bijv. 10-30 cm). Dit zal discussie voorkomen en scheidt duidelijkheid.

Op bladzijde 65:

“Actieve nesten moeten worden gemarkeerd (mag digitaal) en rond een nest moet rondom minimaal 10 meter vegetatie met voor nestvliegers voldoende dekking en foerageermogelijkheden worden gespaard. De markering wordt direct na het maaien verwijderd”

Reactie: We hebben het hier over ‘Baggeren van wateren’. Tekst aanpassen!

Ervaring leert dat bij het passeren van een nest tijdens de uitvoering van baggerwerkzaamheden slechts beperkte verstoring optreedt gedurende een korte periode. Deze beperkte verstoring leidt aantoonbaar niet tot negatieve gevolgen voor het broedgeval. Het accepteren van passeren van een nest waarbij wellicht een deel van de watergang niet wordt gebaggerd (bijvoorbeeld tot 5-10 meter uit het nest) voorkomt overzetten van zwaar materieel wat meer en langdurigere verstoring veroorzaakt dan passeren.

Op bladzijde 125

“Waarom y of t vormige klepels?”

Reactie: De gewone klepels maken niet meer kapot dan de y of t vormige. Die zijn meer voor minder ruw gras geschikt en niet voor taluds van bermen.